

# SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 14 päivänä tammikuuta 2013

13/2013

## Valtioneuvoston asetus

**rautateiden liikenneturvallisuuskoulutusta antavia oppilaitoksia koskevista vaatimuksista sekä eräistä kelpoisuuksista ja luetteloinneista**

Annettu Helsingissä 10 päivänä tammikuuta 2013

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään rautatiejärjestelmän liikenneturvallisuustehtävistä annetun lain (1664/2009) nojalla:

### 1 §

#### *Oppilaitoksia koskevat vaatimukset*

Rautatiejärjestelmän liikenneturvallisuustehtävistä annetun lain (1664/2009) 23 §:n 1 momentissa ja 24 §:ssä tarkoitetun hyväksynnän edellytyksenä on, että oppilaitoksella on:

1) asianmukainen järjestelmä koulutuksen kirjaamista varten ja järjestelmässä ajantasaiset tiedot oppilaitoksen tehtäväkohtaisista koulutusohjelmista, koulutuksessa käytettävistä kouluttajista koulutusohjelmittain, kaikissa koulutusohjelmissä koulutetuista, kulloinkin järjestettävistä kursseista, jokaiselle kurssille otettavien osallistujien lukumäärästä ja hyväksytysti suoriutuneille osallistujille annetuista koulutustodistuksista kursseittain;

2) menettely, jolla varmistetaan, että kouluttajilla on 3 §:ssä tarkoitettu pätevyys ja kokemus koulutuksen antamista varten;

3) menettely kouluttajien täydennyskoulutamista ja ammattitaidon ylläpitämistä varten;

4) menettely, jolla varmistetaan, että koulutus perustuu asianmukaisiin koulutussuunnitelmiin ja siinä käytetään asianmukaisia koulutusmenetelmiä sekä opetusvälineitä ja laitteita ja että ne pidetään ajan tasalla;

5) palveluksessaan 2 §:ssä säädetty kelpoisuusvaatimukset täyttävä oppilaitoksen opetuksesta vastaava henkilö;

6) laadunhallintajärjestelmä tai muu vastaava menettely, jolla varmistetaan, että koulutus täyttää koulutusohjelmia koskevissa määräyksissä koulutuksen sisällölle ja muodolle asetetut vaatimukset.

Oppilaitoksen on huolehdittava, että käytännön koulutusta antavilla kouluttajilla on 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu lupa ja todistus sekä kuljettajakoulutusta antavilla mainitussa momentissa vaadittu ammattikokemus liikkuvan kaluston kuljettamiseen.

### 2 §

#### *Oppilaitoksen opetuksesta vastaavalta vaadittava osaaminen*

Oppilaitoksen opetuksesta vastaavan on tehtävässään kyettävä riittävällä tavalla ottamaan huomioon, että:

1) koulutusta varten on käytettävissä riittävä määrä kouluttajia, joilla on 3 §:ssä tarkoitettu pätevyys ja kokemus koulutuksen antamista varten sekä käytännön koulutusta antavilla mainitussa pykälässä tarkoitettu lupa ja todistus;

2) kouluttajille järjestetään säännöllisesti 3 §:n 5 momentissa tarkoitettua täydennyskoulutusta ammattitaidon ylläpitämistä varten;

3) koulutus ja työnopastus on asianmukaista sekä täyttää koulutusohjelmien ja

työnohjaajien sisällölle asetetut vaatimukset;

4) koulutusta varten on olemassa 1 §:n 1 momentissa tarkoitetut asianmukainen järjestelmä ja menettelytavat.

Oppilaitoksen opetuksesta vastaavan on tehtävän asianmukaiseksi hoitamiseksi oltava riittävästi perehtynyt opetusalaan. Hänellä on myös oltava perustiedot rautatiejärjestelmästä sekä siinä sovellettavista säännöksistä ja määräyksistä.

### 3 §

#### *Oppilaitoksen kouluttajalta ja kertauskouluttajalta vaadittava osaaminen*

Oppilaitoksen kouluttajalta vaaditaan, että:

1) hänellä on koulutuksen valmistelussa, järjestämisessä ja toteuttamisessa tarvittava riittävä ammattitaito;

2) hänellä on perustiedot rautatiejärjestelmästä;

3) hän tuntee kouluttamaansa asiakokonaisuuteen sisältyvien liikenneturvallisuustehtävien erilaiset työtehtävät ja työympäristön sekä siihen liittyvät liikenneturvallisuusriskit;

4) hän tuntee kouluttamaansa asiakokonaisuutta koskevat säännökset ja määräykset sekä tehtäväkohtaiset koulutusohjelmat;

5) hän hallitsee kouluttamansa asiakokonaisuuden sekä pedagogisesti että ammatillisesti ja on suorittanut hyväksytysti alaansa liittyvän tehtäväkohtaisen koulutusohjelman;

6) hänellä on riittävät valmiudet antaa kouluttamaansa asiakokonaisuuteen sisältyvien liikenneturvallisuustehtävien kouluttamisen edellytyksenä oleva teoriaopetus;

7) hänellä on kyky huolehtia kouluttamaansa asiakokonaisuuteen sisältyvien liikenneturvallisuustehtävien kouluttamisen edellyttämästä työnohjaajien ja työharjoittelusta.

Kuljettajan käytännön koulutusta antavalla kouluttajalla on lisäksi oltava voimassa oleva kuljettajan lupakirja ja lisätodistus, joka kattaa vähintään samankaltaisen liikkuvan kaluston ja rataverkon, sekä lisäksi kolme vuotta ammattikokemusta kuljettajan tehtävässä. Jos kouluttajalla ei ole voimassa olevaa lisätodistusta, joka oikeuttaa kuljettajan

maan kyseistä liikkuvaa kalustoa asianomaisella rataverkon osalla, ohjaamossa on oltava koulutuksen aikana läsnä liikkuvan kaluston kuljettaja, jolla on tässä tarkoitettu lisätodistus. Edellä tässä momentissa säädettyä ei kuitenkaan sovelleta, jos yhdelläkään kouluttajalla tai kuljettajalla ei vielä ole lisätodistusta silloin, kun on rakennettu uutta rataa, uudistettu olemassa olevaa rataa tai otettu käyttöön uutta liikkuvaa kalustoa. Muussa liikenneturvallisuustehtävässä käytännön koulutusta antavalla kouluttajalla on oltava kulloisessakin tehtävässä vaadittava kelpoisuuskirja.

Oppilaitoksen kouluttajan on ymmärrettävä sekä osattava riittävän hyvin suomen kieltä. Kouluttajan on esitettävä Liikenteen turvallisuusvirastolle pyynnöstä suomen kielen taidostaan asianmukainen kielitaitotodistus. Kielitaitotodistusta ei kuitenkaan vaadita äidinkielenään suomen kieltä puhuvalta kouluttajalta eikä kouluttajalta, jonka suomen kielen taito on verrattavissa äidinkielenään suomen kieltä puhuvan kielitaitoon. Kouluttajan, joka kouluttaa rautatieliikenteen viestintää, on tunnettava rataverkolla käytettävät viestit suomen kielellä sekä osattava käyttää viestejä asianmukaisesti.

Kertauskouluttajaksi hyväksyttävältä vaaditaan niissä liikenneturvallisuustehtävissä, joissa hän antaa kertauskoulutusta, vastaavaa osaamista kuin mitä oppilaitoksen kouluttajalta vaaditaan.

Oppilaitoksen kouluttajan ja kertauskouluttajan on pidettävä yllä ammattitaitoaan osallistumalla säännöllisesti oppilaitoksen tai toiminnanharjoittajan kouluttajilleen järjestämään tai kouluttajille muutoin järjestettävään täydennyskoulutukseen.

### 4 §

#### *Liikkuvan kaluston kuljettajan tutkinnon vastaanottajalta vaadittava osaaminen*

Liikkuvan kaluston kuljettajan lupakirjaan ja lisätodistukseen oikeuttavan tutkinnon vastaanottajaksi hyväksyttävältä vaaditaan, että:

1) hänellä on tutkinnon vastaanottamisen valmistelussa, järjestämisessä ja toteuttamisessa tarvittava riittävä ammattitaito;

2) hänellä on tutkinnon vastaanottamisessa tarvittava pedagoginen soveltuvuus tehtävän hoitamiseen;

3) hänen taitonsa suomen kielessä on kuulun ymmärtämisen ja suullisen vuorovaikutuksen osalta vähintään Euroopan neuvoston vahvistaman kieliä koskevan eurooppalaisen viitekehyksen tasoa B2 ja, että hän esittää Liikenteen turvallisuusvirastolle pyynnöstä suomen kielen taidostaan asianmukaisen kielitaitotodistuksen; kielitaitotodistusta ei kuitenkaan vaadita äidinkielenään suomen kieltä puhuvalta tutkinnon vastaanottajalta eikä sellaiselta tutkinnon vastaanottajalta, jonka suomen kielen taito on verrattavissa äidinkieleenään suomen kieltä puhuvan kielitaitoon;

4) hänellä on perustiedot rautatiejärjestelmästä;

5) hän tuntee vastaanottamassaan tutkinnossa kuljettajan tehtävään kuuluvat työtehtävät ja työympäristön sekä siinä olevat liikenneturvallisuusriskit;

6) hän tuntee vastaanottamassaan tutkinnossa kuljettajan kouluttamista sekä lupakirjan ja lisätodistuksen saamista koskevat menettelyt ja kulloinkin käytettävät tutkintomenetelmät ja -asiakirjat;

7) hän tuntee vastaanottamaansa tutkintoon liittyvät säännökset ja määräykset sekä tutkinnon alaan kuuluvat tehtäväkohtaiset koulutusohjelmat;

8) hänellä on vastaanottamansa liikkuvan kaluston kuljettajan tutkinnon vastaanottamiseen tarvittava ammattitaito ja että hän on suorittanut hyväksytysti tutkinnon alaan kuuluvan tehtäväkohtaisen koulutusohjelman;

9) hänellä on ammattikokemusta vastaanottamansa liikkuvan kaluston kuljettajan tutkinnon aihepiiristä vähintään neljä vuotta enintään viiden viimeisimmän vuoden ajalta ennen hakupäivää;

10) hän osoittaa, miten hän pitää yllä ammattitaitoaan kuulustelemissaan aiheissa.

Liikkuvan kaluston kuljettajan tutkinnon vastaanottajaksi hyväksyttävällä on lisäksi oltava liikkuvassa kalustossa suoritettavien käytännön kokeiden osalta kulloinkin tutkinnon kohteena olevan liikkuvan kaluston kuljettajan tehtävässä vaadittava voimassa oleva kuljettajan lupakirja ja lisätodistus, joka kattaa vähintään samankaltaisen liikkuvan kaluston ja rataverkon, sekä lisäksi neljä vuotta ammattikokemusta kuljettajan tehtävässä enintään viiden viimeisimmän vuoden ajalta ennen hakupäivää. Jos tutkinnon vastaanotta-

jalla ei ole voimassa olevaa lisätodistusta, joka oikeuttaa kuljettamaan kyseistä liikkuvaa kalustoa asianomaisella rataverkon osalla, ohjaamossa on oltava näyttökokeen aikana läsnä liikkuvan kaluston kuljettaja, jolla on tässä tarkoitettu lisätodistus. Edellä tässä momentissa säädettyä ei kuitenkaan sovelleta, jos yhdelläkään tutkinnon vastaanottajalla tai kuljettajalla ei vielä ole lisätodistusta silloin, kun on rakennettu uutta rataa, uudistettu olemassa olevaa rataa tai otettu käyttöön uutta liikkuvaa kalustoa.

Jos tutkinto sisältää rautatieliikenteen viestintää, liikkuvan kaluston kuljettajan tutkinnon vastaanottajaksi hyväksyttävän henkilön on tunnettava rataverkolla käytettävät viestit suomen kielellä sekä osattava käyttää viestejä asianmukaisesti.

## 5 §

### *Liikkuvan kaluston kuljettajan tutkintojen järjestäminen*

Muun kuin liikkuvan kaluston kuljettajalle tai kuljettajakokelaalle koulutusta antaneen tutkinnon vastaanottajan on otettava tutkinto vastaan.

## 6 §

### *Oppilaitosten luettelointi*

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa oppilaitokselle yksilöllisen tunnistenumeron, kun virasto hyväksyy oppilaitoksen antamaan tässä asetuksessa tarkoitettua koulutusta. Tunnistenumeroon on sisällyttävä Suomen lyhytnimenä tunnus FI.

Liikenteen turvallisuusviraston ylläpitämään hyväksytyjen oppilaitosten luetteloon on merkittävä seuraavat tiedot:

- 1) oppilaitoksen tunnistenumero;
- 2) oppilaitoksen nimi, osoite sekä muut tarpeelliset yhteystiedot;
- 3) oppilaitoksen opetuksesta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot;
- 4) tehtäväkohtainen koulutusohjelma, jonka mukaista koulutusta oppilaitos on hyväksytty antamaan;
- 5) oppilaitoksen hyväksymispäätöksen voimassaolon päättymispäivä.

Oppilaitoksen on luettelon ajan tasalla pitämistä varten ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle viipymättä kaikista luetteloon merkittyihin tietoihin tulleista muutoksista.

#### 7 §

##### *Liikkuvan kaluston kuljettajan tutkinnon vastaanottajien luettelointi*

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa liikkuvan kaluston kuljettajan tutkinnon vastaanottajalle henkilökohtaisen tunnistenumeron, kun virasto hyväksyy tutkinnon vastaanottajan ottamaan vastaan tässä asetuksessa tarkoitettuja tutkintoja. Tunnistenumeroon on sisällyttävä Suomen lyhytnimenä tunnus FI.

Liikenteen turvallisuusviraston ylläpitämään hyväksytyjen liikkuvan kaluston kuljettajan tutkinnon vastaanottajien luetteloon on merkittävä seuraavat tiedot:

1) tutkinnon vastaanottajan tunnistenumero;

2) tutkinnon vastaanottajan nimi ja yhteystiedot;

3) vastaanotettavan tutkinnon aihepiiri, jossa tutkinnon vastaanottaja on hyväksytty ottamaan vastaan tutkintoja;

4) se, että tutkinnon vastaanottaja on hyväksytty ottamaan vastaan tutkintoja suomen kielellä;

5) tutkinnon vastaanottajan hyväksymispäätöksen voimassaolon päättymispäivä.

Tutkinnon vastaanottajan on luettelon ajan tasalla pitämistä varten ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle viipymättä kaikista luetteloon merkittyihin tietoihin tulleista muutoksista.

#### 8 §

##### *Voimaantulo*

Tämä asetus tulee voimaan 15 päivänä tammikuuta 2013.

Helsingissä 10 päivänä tammikuuta 2013

Asunto- ja viestintäministeri *Krista Kiuru*

Hallitusneuvos Hannu Pennanen